

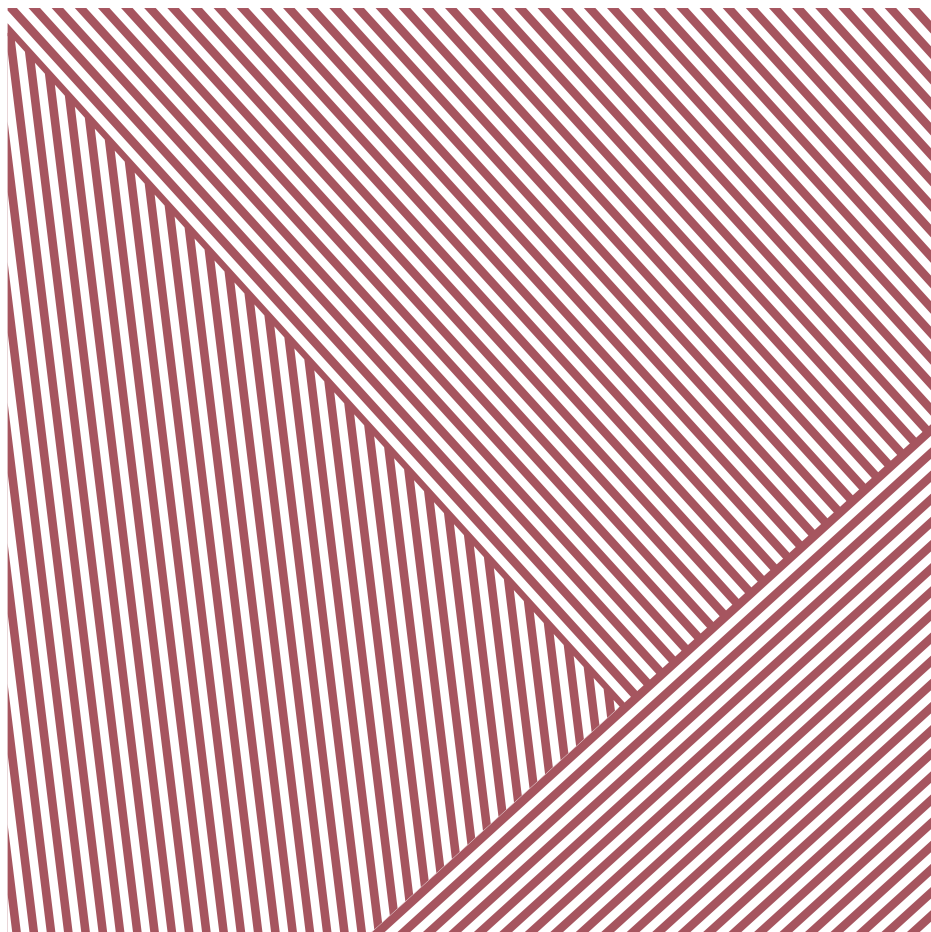
Diputació
Barcelona

#DibaOberta

QUADERNS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

—
REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ
CIUTADANA

03

Un reglament de participació ciutadana és una eina per establir el règim jurídic, les modalitats, el procediment, la realització i la convocatòria dels instruments i mecanismes de participació ciutadana en l'àmbit competencial d'un ajuntament.

QUI HA DE TENIR UN REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA?

Des de l'aprovació de la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local, es planteja l'obligatorietat per a tots els municipis, sense cap distinció, de regular la participació ciutadana a través, almenys, de les normes de caràcter orgànic que regulen l'organització i el funcionament de l'Ajuntament.

Es considera preferible la regulació mitjançant un reglament específic de participació ciutadana, ja que compleix l'obligatorietat legal i alhora és més clarificador, pràctic i accessible per a la ciutadania.

QUÈ US PROPOSEM?

Des de l'aprovació d'aquesta llei fins a l'actualitat, el concepte de *participació ciutadana* ha anat evolucionant.

El model de reglament que presentem és una proposta per adequar les característiques dels diferents òrgans i els mitjans de participació en l'àmbit del món local a un nou concepte de participació ciutadana i a la nova època en què ens trobem.

NOU CONTEXT – NOU PARADIGMA

Des del Servei de Convivència, Diversitat i Participació Ciutadana entenem la *participació ciutadana*, en el marc del món local, com el dret de la ciutadania d'intervenir, de forma individual o col·lectiva, en la definició i l'aplicació de les polítiques públiques de l'Ajuntament a través de processos de consulta, deliberació, decisió, implementació i avaluació sobre qualsevol assumpte de la seva competència.

ALGUNES NOVETATS

IMPULS DE LA PARTICIPACIÓ EN LÍNIA

Es fa referència a l'**impuls de l'ús dels mitjans electrònics** en les diferents formes de participació, tenint en compte els mitjans tècnics i personals de què disposi l'Ajuntament i d'acord amb el desenvolupament de l'administració electrònica, de conformitat amb la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

DIFERENCIACIÓ DE CONSULTES POPULARS

Es diferencien les **consultes populars per via de referèndum de les consultes no referendàries sectorials**. La primera classe de consultes són un instrument de participació directa per determinar la voluntat del cos electoral sobre qüestions de transcendència especial amb les garanties pròpies del procediment electoral. Les segones serveixen per demanar l'opinió de qualsevol col·lectiu per articular voluntats particulars o col·lectives, però no generals, és a dir, no imputables al cos electoral.

NOUS MODELS DE CONSELLS MUNICIPALS

Es redefeixen els **consells municipals** en tres direccions: en primer lloc, se'n racionalitzen les estructures (cal mantenir només els espais que siguin necessaris, evitar duplicitats de funcions i reforçar la coordinació i la integració entre si). En segon lloc, es reforcen les tasques que duen a terme i que són d'utilitat. I, en tercer lloc, se'n redefeix el model (cal revisar els objectius i les funcions pels quals van ser creats, la composició, el format i el funcionament).

REFORÇ EN LA FASE DE RENDICIÓ DE COMPTES

Es destaca especialment la **fase de rendició de comptes** de qualsevol instrument o mecanisme de participació. S'ha posat especial èmfasi en la valoració dels efectes que el procés ha tingut en l'actuació municipal —a càrrec dels òrgans decisoris municipals—, i en la difusió pública i sistemàtica dels processos i els resultats.

PRENDRE CONSCIÈNCIA DE L'EXISTÈNCIA DE NOUS ACTORS

Es **reconeixen** com a interlocutors vàlids, a banda del teixit associatiu, **altres formes d'acció col·lectiva** que tenen una voluntat manifesta d'incidir en les polítiques públiques del municipi.

FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ EN L'ÀMBIT INTERN DELS AJUNTAMENTS

S'impulsa la **participació ciutadana en l'àmbit intern dels ajuntaments**: definint el rol que han de tenir les persones referents o unitats de participació, destacant la necessitat que els òrgans estables de participació disposin de personal tècnic facilitador i impulsant la transversalitat i promovent dinàmiques de participació interna.

EL REGLAMENT S'ESTRUCTURA EN TRES GRANS APARTATS:

1

En **el primer**, a partir d'una definició del dret de participació ciutadana com a dret nuclear, s'estableixen els principis generals als quals s'han d'adequar les diferents formes de participació. Aquest principis són:

- › Transparència
- › Publicitat
- › Claredat
- › Accés a la informació
- › Neutralitat institucional
- › Primacia de l'interès col·lectiu
- › Inclusió
- › Protecció de dades de caràcter personal
- › Rendició de comptes

En tots els instruments de participació és molt important la fase del retorn dels resultats a la ciutadania i l'explicitació dels compromisos assumits per l'equip de govern.

2

En **el segon**, es recullen totes les formes de participació dirigides a conèixer la posició o opinions de la ciutadania en relació amb qualsevol aspecte de la vida pública en l'àmbit competencial de l'Ajuntament. Aquestes formes són:

a) Els mecanismes generals de participació ciutadana:

- › Les consultes populars per via de referèndum
- › Les consultes populars no referendàries de caràcter sectorial
- › El dret a petició
- › Les iniciatives populars
- › Les audiències públiques ciutadanes
- › Les sessions públiques del ple municipal

b) Els òrgans formals de participació:

- › Els consells de la vila i les comissions sectorials de treball
- › Els consells municipals sectorials i territorials

c) Els processos participatius, en què cal tenir especialment en compte:

- › La iniciativa, ja sigui institucional, ciutadana o conjunta
- › El procés d'informació
- › La fase d'aportació de propostes i deliberació
- › El procés de valoració de propostes
- › L'avaluació i rendició de comptes

3

El tercer se centra en el foment de la cultura participativa:

D'una banda, es desenvolupen els temes referents al foment del teixit associatiu i altres formes d'acció col·lectiva.

I, de l'altra, l'impuls de la participació ciutadana en l'àmbit intern dels ajuntaments mateixos:

- › El rol de les persones referents o unitats de participació
- › La facilitació dels òrgans estables de participació
- › L'impuls de la transversalitat i la participació interna

COM HO HEM DE FER?

RECORDEU, aquest model de reglament de participació ciutadana té les característiques següents:

És FLEXIBLE i OBERT, es pot adaptar a les necessitats de cada municipi.

Està ACTUALITZAT d'acord amb les darreres novetats legislatives principals en matèria de participació ciutadana.

És INDICATIU I ORIENTATIU respecte a les diferents formes de participació que es proposen.

US PROPOSEM

que, en el vostre municipi, treballem el reglament de participació ciutadana en tres àmbits:

Amb l'equip de govern i l'oposició, per tal d'obtenir el màxim d'acord polític en l'impuls del procés i la seva aprovació posterior.

Amb l'equip tècnic del Consistori, per fomentar la transversalitat i la participació interna des de l'inici del procés.

Amb la ciutadania, incloent-hi la ciutadania a títol individual, les entitats i altres formes d'acció col·lectiva que siguin presents al municipi.

US RECOMANEM

aprofitar el preàmbul del vostre reglament per fer-hi el següent:

Contextualitzar-hi el moment en què s'aprova el reglament de participació ciutadana.

Explicar-hi el procés de debat que s'ha generat durant la redacció.

Remarcar-hi els elements més característics de les relacions entre la ciutadania i l'Ajuntament.

SELECCIÓ DE LA NORMATIVA DE REFERÈNCIA

- › *Reglament tipus de participació ciutadana de la Diputació de Barcelona (BOPB, 28/03/2017)*
- › *Carta europea d'autonomia local de l'any 1985.*
- › *Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat de l'any 2000 (articles VII, XXVIII).*
- › *Constitució espanyola (articles 9.2, 23.1, 29, 48, 87, 92, 140 i 149.1.32).*
- › *Decret 21/2003, de 21 de gener, que estableix el procediment per fer efectiu el dret de petició davant les administracions públiques catalanes.*
- › *Estatut d'autonomia de Catalunya (articles 4.2, 29, 43, 84.1 i 122).*
- › *Llei orgànica 2/1980, de 18 de gener, sobre regulació de les diverses modalitats de referèndum.*
- › *Llei orgànica 3/1984, de 26 de març, reguladora de la iniciativa legislativa popular.*

- › *Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, modificada per la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'administració local (articles 1, 2, 4, 11, 18.1, 21-24, 49b, 69, 70 bis, 71, 121 i 128).*
- › *Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, aprovada com a text refós pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril (articles 3, 7, 8.1, 9.1, 43.1, 46, 49, 52-54, 61-63, 139.2, 154, 155, 157, 175 i 178.1b).*
- › *Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.*
- › *Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal de jurat.*
- › *Llei orgànica 4/2001, de 12 de novembre, reguladora del dret de petició (article 4).*
- › *Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local.*
- › *Llei 1/2006, de 16 de febrer, d'iniciativa legislativa popular, modificada per la Llei catalana 7/2014, del 25 de juny.*
- › *Llei 4/2010, de 17 de març, de consultes populars per via de referèndum.*
- › *Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.*
- › *Llei 29/2010, de 3 d'agost, de l'ús dels mitjans electrònics al sector públic de Catalunya.*
- › *Llei 10/2011, de 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa.*
- › *Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.*

- › *Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.*
- › *Llei 10/2014, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana, modificada per la sentència del Tribunal Constitucional 31/2015, de 25 de febrer.*
- › *Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.*
- › *Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.*
- › *Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.*
- › *Llibre blanc sobre la governança, aprovat per la resolució COM (2003) 276 final, de la Comissió Europea.*
- › *Protocol addicional de la Carta europea de l'autonomia local sobre el dret a participar en els afers del govern local."*

El contingut d'aquest quadern ha estat elaborat en col·laboració amb el Servei d'Assessoria Jurídica de la Direcció de Serveis Jurídics de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

**Diputació
Barcelona** | Àrea d'Atenció
a les Persones

**Gerència de Serveis d'Igualtat i Ciutadania
Servei de Convivència, Diversitat
i Participació Ciutadana**

Recinte Mundet. Edifici Migjorn, 3a
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
Telèfon 934 049 220
s.conviven.participa@diba.cat